

ELŐTERJESZTÉS
A KULTURÁLIS ÉS OKTATÁSI BIZOTTSÁG
(mint Települési Értéktár Bizottság)
2017. MÁRCIUSI ÜLÉSÉRE

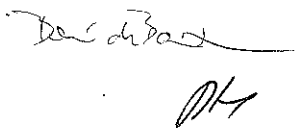
Ügyiratszám: 59765/2017.

**CÍM: ELŐTERJESZTÉS TELEPÜLÉSI ÉRTÉKTÁRBA ÉRKEZETT
JAVASLAT ELBÍRÁLÁSÁRÓL**

Előterjesztő Osztály:
Előterjesztő:
**Törvényességi véleményezésre
bemutatva:**

Humánszolgáltatási Osztály
Dr. Simon István alpolgármester

2017. március 17.

A bizottsági ülésre meghívott: -

Tisztelt Kulturális és Oktatási Bizottság!

Tisztelt Települési Értéktár Bizottság!

Sopron városában 2014-ben megalakult a Települési Értéktár Bizottság. A Bizottság tagjait települési értéktári bizottsági tagi minőségükben a Kulturális és Oktatási Bizottság tagjai alkotják.

A Bizottság a munkájába külső szakértőket, intézményi vezetőket, különösen múzeumi, közművelődési szakembereket, intézményvezetőket vonhat be.

A Bizottság feladat- és hatáskörét a magyar nemzeti értékekről és hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény és a magyar nemzeti értékek és hungarikumok gondozásáról szóló 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelet tartalmazza.

A tagok tevékenységüket társadalmi megbízatásként, díjazás nélkül végzik.

A Bizottság feladata többek között:

- a települési értékek megőrzéséről és szélesebb körben történő megismertetéséről való gondoskodás (pl. évente gyűjtemény közzététele a helyi sajtó vagy az önkormányzati honlap útján)
- a helyi települési értékek körének meghatározása, szükség szerint módosítása, a Települési Helyi Értékek Gyűjteményének összeállítása
- Hungarikumok Gyűjteményébe való felvételre való javaslatlattétel

Települési érték szellemi örökség, épített érték, gasztronómiai különlegesség éppúgy lehet, mint egy helyi közösség vagy művészeti csoport, mely az adott önkormányzat területén található.

2017 márciusában Honti Krisztina nyújtott be javaslatot a brennbergbányai evangélikus harangláb Települési Értéktárba történő felvételére, a hivatkozott kormányrendeletben meghatározott formában, rövid leírással, indoklással, mely az elemző rész mellékletét képezi.

A fenti indokok alapján előterjesztem az SZMSZ 54. § (1) bekezdése szerint *nyílt szavazás útján*, az 53. § (1) bekezdése alapján *egyszerű többséggel* meghozható határozati javaslatot.

H a t á r o z a t i j a v a s l a t :

Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének Kulturális és Oktatási Bizottsága a „**brennbergbányai evangélikus harangláb**” helyi értéktárba történő felvételét

1. támogatja
2. nem támogatja

Felelős: Sass László, a Kulturális és Oktatási Bizottság elnöke

Határidő: azonnal

Sopron, 2017. március

Dr. Simon István
alpolgármester

Melléklet: 1 db javaslat

KOB

Noti

Javaslat a nemzeti értéktárba való felvételre

Készítette:

Hab: Kertész

Sopron, 2017. március

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Honti Kintua

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Honti Kintua

Levelezési cím: 9400, SOROKA-GÖRBEHALOM 10.

Telefonszám: 99/354-529

E-mail cím: gorbehalom@freemail.hu

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:

Evangélikus harangláb / Breubergbánya

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☒ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Breubergbánya 9211/1

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

települési tájegységi megyei külhoni
magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Lásd melléklet

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

lásd melléklet

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

lásd melléklet

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

lásd melléklet

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

2017. március

aláírás

A BRENNBERBÁNYAI EVANGÉLIKUS HARANGLÁB

Javaslattevő: Honti A. Krisztina tanár

Indoklás:

Az 1937-ben épült HARANGLÁB egyedüli evangélikus, szakrális céllal készült építménye Brennbergbányának, mely 2017.május 9-én lesz 80 éves. Építészeti stílusát tekintve a XX.sz elei Bauhaus-hatás szép példája. Festői környezetével együtt kiemelkedő helyi, építészeti-esztétikai értéket képvisel.

Bemutató:

Brennbergbánya emblematikus építménye /a katolikus Szt. Borbála Bányásztemplommal együtt/ a festői környezetben, 1937-ben, ugyancsak szakrális küldetéssel épített **evangélikus HARANGLÁB.** / 1.sz.m./

A karcsú, 7 méter magas, terméskőből épült toronyban lakó két harang zúgásabongása hol az élőknek, hol a holtaknak szólt: az élőket istentiszteletre, a holtakat az örök életre hívta.

A brennbergi bányász lakosság vallási hovatartozását illetően zömmel katolikus volt, de a XX.sz elején /1910-ben/ 100 evangélikus lelket számláltak.

A brennbergi-görbealmi-hermesi evangélikusok az Ágfalvi Evangélikus Egyházközséghez tartoztak.

Templomuk nem volt. Minden hónap első vasárnapján az ágfalvi lelkész a brennbergi iskolában tartott istentiszteletet, de ünnepi alkalmakkor az ágfalvi evangélikus templomba jártak át a hívők vallásukat gyakorolni.

Az 1900-as évek elejétől 1938-ig a nagyon agilis Scholtz Ödön volt az egyházközség lelkipásztora.

Már 7 éve /1930. szept. 7. óta/ állt a katolikus Szt. Borbála templom, amikor az Ágfalvi Evangélikus Egyházközség filiájaként működő Brennbergbányai Evangélikus Keresztyén Egyházközség 5993/1937. V.sz. alatt iktatott kérésére **Füredi Oszkár soproni építész** /aki a Szt. Borbála templom tervezője is/ elkészíti a Harangláb építési tervét. /1937. március 3-án/ / 2.sz. és 3.sz.m/
1937. ápr. 25-én kelt a Vajk Artúr okl. bányamérnök által készített szilárdsági számítás, mely feltétele volt az építési terv elfogadásának.

Az építési engedélyt 1937. ápr. 26-án írta alá dr. Sopronyi-Thurner Mihály, Sopron város polgármestere. Ez az okirat Füredi Oszkárt és Vándor Zsigmondot nevezi meg építésvezetőnek. / 4. sz.m/

A harangláb rövid idő alatt elkészült.

A használatbavételi engedélyt **1937. május 26-án** adta ki a város./ 5.sz.m/

A tájba illő, terméskő építményen a **Bauhaus-hatás** – mely a XX.sz. első felének művészeti törekvése - figyelhető meg, mely formaképzésében, anyagfelhasználásában a funkció, a rendeltetés követelményeinek megismeréséből fakad.

A 7 m magas, felfelé karcsúsodó két terméskő lábon kisebb, cseréppel fedett tetőszerkezet áll. Alatta arányos távolságban fölül egy kisebb, alatta egy nagyobb bronzharang helyezkedik el, melyek 1936-ban **Seltenhofer Frigyes és Fiai** soproni öntőműhelyében készültek.

Nagyharang:

180 kg, 70 cm alsó átmérőjű, cisz 2 alaphangú

Felirata az egyik oldalán: ERŐS VÁR A MI ISTENÜNK!

EIN FESZTE BURG IST UNSER GOTT!

Alatta az alsó pártázatán: 5787.sz.

Felirat a másik oldalán: EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG

EVANGELISCHE KIRCHENGEMEINDE

BRENNBERGBÁNYA 1936.

Alsó pártázatán: ÖNTÖTTÉK: SELTENHOFER FRIGYES FIAI M.K.

UDVARI SZÁLLÍTÓK HARANGÖNTŐ GYÁRÁBAN

Kisharang:

85 kg, 55,5 cm alsó átmérőjű, f 2 alaphangú

Felirata az egyik oldalán: AZ IMÁDSÁGBAN ÁLLHATATOSAK LEGYETEK

HALTET AN AM GEBET COL: 4. 2.

5. Avatóbeszéd és harangszentelés, melyet méltóságos D. Kapi Béla püspök tart
Először a kisharang szólal meg, később a nagy, végül mindkettő együtt
6. Közös ének : „Es ist das Heil uns kommen her”
7. Ünnepi prédikáció, melyet a Sopronból érkezett Ludvig Ziemann lelkész tart
8. Gyülekezeti ének: „Eine feste Burg ist unser Gott”
9. Köszönetet mond és beszámol Breuer György egyházfelügyelő
10. Záróima és áldás /A Miatyánk alatt a kisharang zengett/
11. Végül a magyar Himnuszt énekelték el.

Megjegyzés: Közvetlen az ünnep befejezése után az új harangok negyedórán keresztül szóltak minden meghalt evangélikus hívő testvérért, akiket a legutóbbi évben harangzúgás nélkül temettek el.”

Az egyházkerületben a korábban jól működő vallási közösségek lassan elsorvadtak a kitelepítések, a bányabezárás, az 50-es évek politikai-ideológiai nyomásának következményeként. A Harangláb szakrális funkciója megszűnt. De mint egy építészeti remekmű, a mi „Öreg Hölgyünk” hozzátartozik Brennbergbánya festői képéhez, megihletve számos művészt, akik felismerték benne a táj és építészet harmonikus egymásra találását.

A Harangláb a 36/2008 (XII.4.) Sopron Város Önkormányzati rendelet 1. függelék szerint helyi védelem alatt álló építmény, mely önkormányzati tulajdon. Helyrajzi sz.:9211/1

Forrásmunkák:

Magyar Nemzeti Levéltár Győr-Moson-Sopron Megyei Soproni Levéltára: Füredi Oszkár építészeti hagyatékának dokumentumai

Öntödei Múzeumi Füzetek 7. Lengyelne Kiss Katalin Adalékok a soproni harangöntés történetéhez Budapest, 2001.

Edmund Scholtz: Agendorf Kirchen- und Gemeindechronik, Überarbeitet von Michael Böhm Oberschefflenz – 1992.

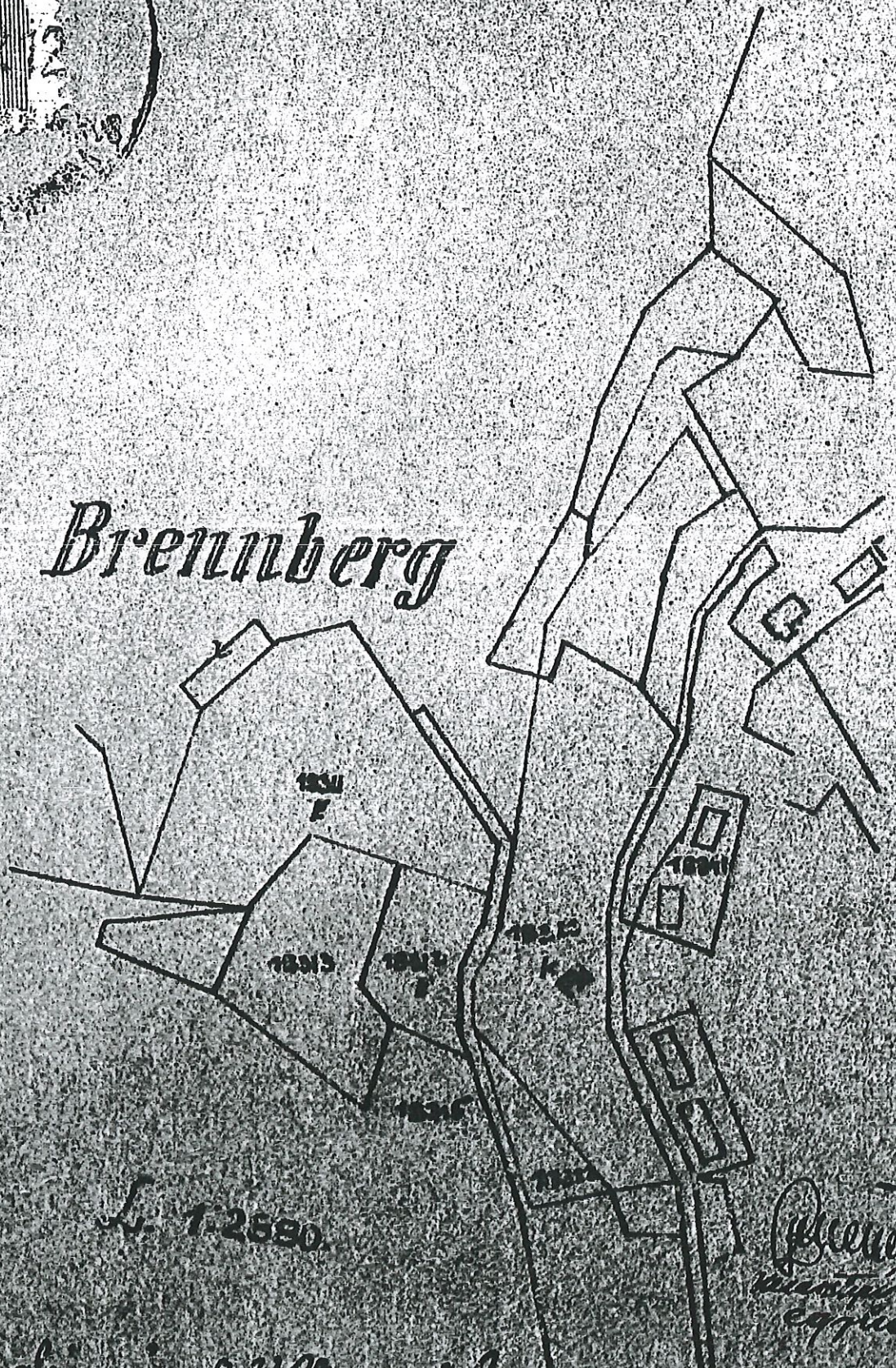
A korabeli sajtó beszámolói:

1. HARANGSZÓ Országos Evangélikus Néplap 20.sz 28. évf. 1937.máj. 16.
2. SOPRONI HÍRLAP 1937. máj. 12.
3. OEDENBURGER ZEITUNG 1937. máj. 9.

Brennberg

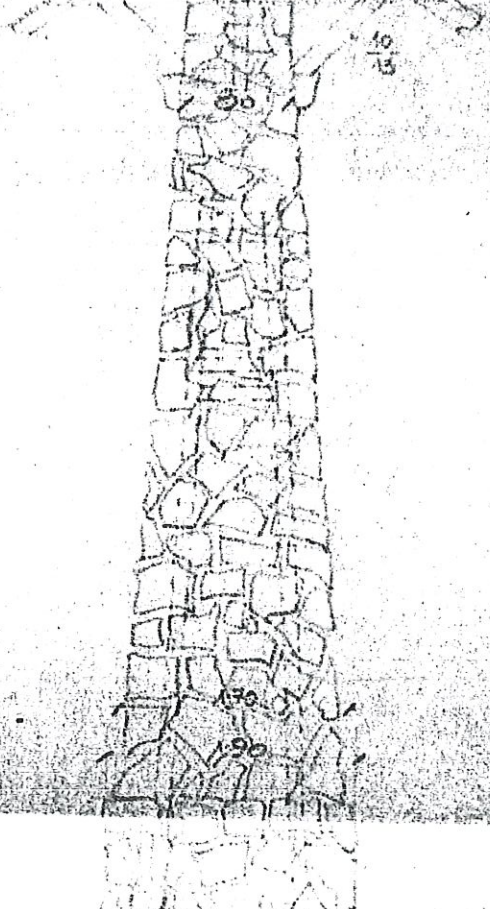
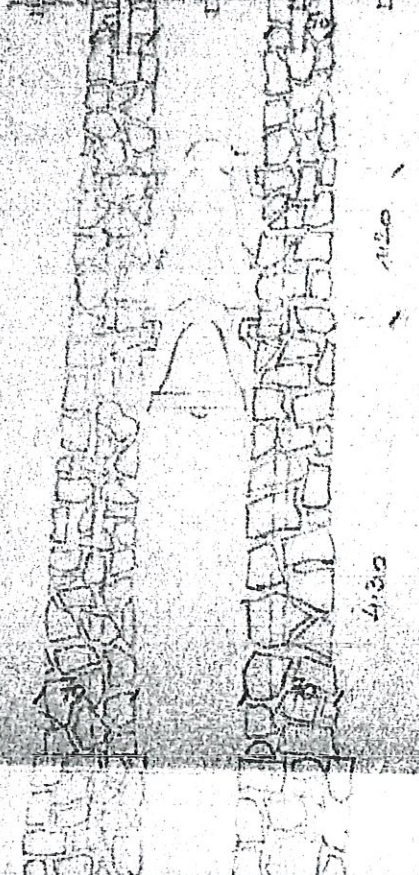
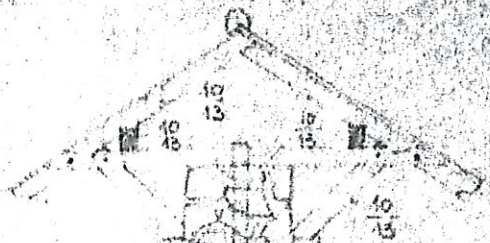
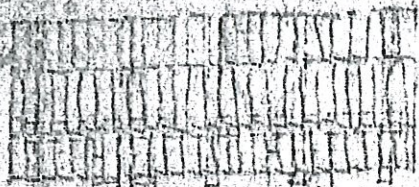
L. 1-2580

Handwritten signature or name, possibly 'Brennberg' or similar, in cursive script.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a title or description, in cursive script.

3.25

3.60

11.20

6.0

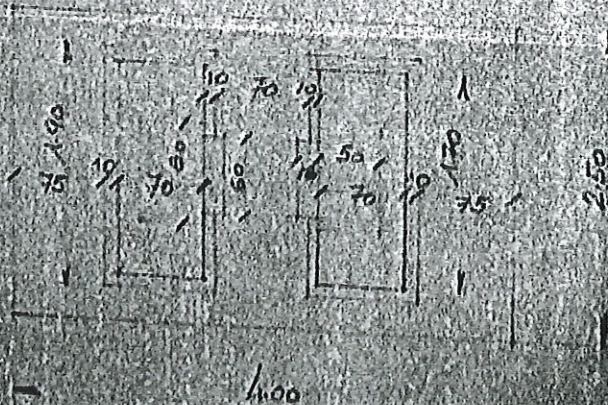
4.30

1.0

min 1.20

2.0

NEZET

HARANGOL

BRENNBERG

M. I. B.

(OPRO)

ALPRA

Méltóságos Polgármester Ur!

Szíveskedjék a 5993 / 19 374 szám alatt engedélyezett építkezésemet a magánépítési bizottsággal felülvizsgáltatni és nekem a használati engedélyt kiadni.

Sopron, 193 7. évi május hó 6.

FÜREDI OSZKÁR

OKL. ÉPÍTÉSZ MÉRŐK

ÉPÍTÁSMESTER

Sopron, 1937. május 6.

mb. [Signature]

Sopron szab. kir. thj. város polgármesterétől.

1937/1937.7. szám.

Véghatározat.

Brennbergi úti új lakóház építési engedélyek

Soproni lakások a 2-ERŐV 1937.14. alatt feladott és felülvizsgált tervek szerinti

Brennbergi úti új lakóház építési engedély a 34325 alatt készült ingatlanon terübe vett

területre

- 1. Az építési engedély a következő feltételek mellett adható:
 - a) Az építési terv az ingatlanterületi engedély alapján készült.
 - b) Az építési terv a városi mérnök által ellenőrzött.
 - c) Az építési terv a városi mérnök által ellenőrzött.
 - d) Az építési terv a városi mérnök által ellenőrzött.
 - e) Az építési terv a városi mérnök által ellenőrzött.
- 2. Az építési engedély a városi mérnök által ellenőrzött.
- 3. Az építési engedély a városi mérnök által ellenőrzött.
- 4. Az építési engedély a városi mérnök által ellenőrzött.
- 5. Az építési engedély a városi mérnök által ellenőrzött.
- 6. Az építési engedély a városi mérnök által ellenőrzött.
- 7. Az építési engedély a városi mérnök által ellenőrzött.
- 8. Az építési engedély a városi mérnök által ellenőrzött.
- 9. Az építési engedély a városi mérnök által ellenőrzött.
- 10. Az építési engedély a városi mérnök által ellenőrzött.

1. Az építkezés megkezdése előtt a városi mérnök által ellenőrzött.

2. Az építkezés megkezdése előtt a városi mérnök által ellenőrzött.

3. Az építkezés megkezdése előtt a városi mérnök által ellenőrzött.

Kötelezem az építkezőt, hogy a városi mérnök által ellenőrzött.

Meghagyom az építkezőnek, valamint az építésznek, hogy az építési szabályrendeletnek min-

tenben megfeleljenek.

Az 1927. XXI. t. c. 26. §-ának 6. pontja értelmében a vállalkozónak a társadalombiztosító

intézménnyel szembeni felelőssége az építési felelősséggel szemben is fennáll.

Végül felvilágosítom az építkezőt, hogy a használati engedélyért az építési szab. rendelet 104.

§-ának értelmében meg kell fizetni a városi mérnöki hivatalhoz szóval, vagy írásban fordulva.

Az építési engedély a városi mérnök által ellenőrzött.

Az építési engedély a városi mérnök által ellenőrzött.